

Situering van het proefschrift

Vragenlijsten zijn één van de meest gehanteerde methoden bij onderzoek in de humane wetenschappen. De kost van deze methode is namelijk relatief laag in verhouding tot de bereikte steekproefgrootte. Een belangrijke keuze die de onderzoeker maakt bij het opstellen van een vragenlijst betreft de gehanteerde responscategorieën bij ratingschalen (zoals het aantal categorieën, even of oneven, het gebruik van ankerpunten, de keuze van de labels, ...). Meer specifiek nog kiest iedere onderzoeker labels bij de ankerpunten die zij/hij gebruikt in haar/zijn antwoordschalen. Hoewel fouten in de constructie van vragenlijsten vaak aangehaald worden als verklaring voor responsbias, gebrekkige kwaliteit van de data en onverwachte resultaten en hoewel dergelijke keuzen wellicht niet neutraal zijn t.a.v. het eindresultaat van vragenlijstonderzoek, werd de omvang van dit probleem nog weinig onderzocht. Dit onderzoek wil op een systematische manier de mogelijke impact van de gehanteerde responscategorieën bij ratingschalen onderzoeken.

Het eigenlijke onderzoek omvat een laboratoriumonderzoek, waar in 5 experimenten deelnemers gevraagd werd eerst de intensiteit van labels meermaals te beoordelen. In deze experimenten kregen de deelnemers de volgende sets van labels voorgelegd: labels die de mate van tevredenheid meten (bv. heel tevreden, niet tevreden,...), labels die polsen naar de mate van akkoord zijn (bv. helemaal akkoord, oneens ...) labels die polsen naar ervaren intensiteit (bv. sterk, zwak,...), labels die polsen naar frequentie van voorkomen (bv. soms, af en toe,...) en labels die polsen naar de kwaliteit van bepaalde eigenschappen (bv. slecht, goed,...). Uit diezelfde steekproef nam een kleine groep van deelnemers deel aan een identiek vervolgonderzoek, na een periode van 3 tot 6 maand. De resultaten van het onderzoek geven aan dat de deelnemers op een consistente manier kunnen aangeven wat voor hen de ervaren intensiteit van deze labels is. De resultaten van het onderzoek tonen aan dat de beoordelingen voor elk label in het vervolgonderzoek niet significant verschillen van de beoordelingen in het eerste experiment. Resultaten tonen ook aan dat de bekomen waarden voor de onderzochte labels soms sterk verschillen van wat men vanuit een linguïstisch oogpunt zou verwachten. Bijvoorbeeld het label "neutraal" wordt niet gepercipieerd als zijnde het midden van een antwoordschaal. Aangezien in dit onderzoek alle labels in het Nederlands gepresenteerd werden, wordt verder crosscultureel onderzoek aangeraden. Dit kan inzicht geven in het effect van de gehanteerde taal en culturele aspecten op de ervaren intensiteit van de onderzochte labels.

In het tweede deel van de experimenten werd gevraagd om dezelfde labels te plaatsen op een schaal met 5, 7 of 9 ankers. Dit liet ons toe de afstand tussen de verschillende ankers en de positie van de verschillende labels te bepalen. Door sterke responseffecten op de extreme posities was het niet mogelijk om aan alle ankerpunten een label toe te kennen. De afstand tussen de verschillende ankerpunten bleek niet gelijk te zijn. Dit betekent echter niet dat men kan concluderen dat antwoordschalen maximaal een ordinaal meetniveau omvatten. De stabiliteit van de beoordelingen in het eerste deel van het experiment laten ons toe te concluderen dat men antwoordschalen kan samenstellen die een hoger meetniveau omvatten. Dit betekent wel dat men antwoordschalen zou moeten op een andere manier presenteren aan respondenten en dat men andere waarden hanteert dan diegene die men vanuit een linguïstisch oogpunt geneigd is te gebruiken.

Curriculum Vitae

Walentina Cools studeerde in 1999 af als Sociaal Verpleegkundige af aan het Hoger Instituut voor Verpleegkunde Brussel, waarna zij in 1999 haar Licentiaatsdiploma in de Pedagogische wetenschappen behaalde aan de Vrije Universiteit Brussel. Gelijktijdig behaalde zij haar diploma van Geaggregeerde voor het onderwijs in de Psychologie en de Pedagogische Wetenschappen. Zij kon onmiddellijk aan de slag als Pedagoog en Wetenschappelijk Coördinator aan de Katholieke Hogeschool voor Gezondheidszorg in Gent. Vanaf 2000 was zij bijkomend deeltijds onderzoeker in de lerarenopleiding van de Vrije Universiteit Brussel. Van 2000 tot 2005 maakt Walentina als voltijds onderzoeker deel uit van de vakgroep Arbeids- en Organisationspsychologie (AROR) aan de Vrije Universiteit Brussel. Hier was zij eerst als onderzoeker actief betrokken in het STIHO project "Virtueel experimenteren". Dit project had tot doel een virtuele leeromgeving te ontwikkelen die studenten toeliet om snel en realistisch een onderzoeksmethode op te zetten, het resultaat van de gekozen methode te evalueren en vaardigheden op het vlak van statistiek te ontwikkelen. In 2001 vatte zij bij deze vakgroep haar doctoraatsonderzoek aan binnen het domein van het surveyonderzoek. Naast haar onderzoeksopdracht ondersteunde Walentina meerdere werkcolleges bij de vakken "Onderzoeksmethoden- en technieken" en "Surveyonderzoek". Verder begeleidde ze in het kader van haar doctoraatsonderzoek studenten bij hun thesis en ondersteunde ze studenten bij projecten rond de ontwikkeling van kwaliteitshandboeken voor instellingen in de non-profit sector.

Vanaf 2003 werkte zij deeltijds aan de Erasmushogeschool Brussel als onderzoekster en lector. Het was haar opdracht om de onderwijsvernieuwing binnen de opleiding Verpleegkunde te ondersteunen en om het onderzoek naar "Instroom- doorstroom en uitstroomkenmerken" van studenten in de eerste bachelor te ondersteunen. In 2005 verliet Walentina de vakgroep Arbeids- en Organisationspsychologie (AROR) om een voltijdse betrekking aan Erasmushogeschool Brussel als Coach Wetenschappelijk Onderzoek op te nemen, waarna zij doorgroeide naar de functie van studiegebiedcoördinator voor het studiegebied Lerarenopleiding. Zij geeft hier ook les binnen de domeinen van het "Wetenschappelijk Onderzoek", "Evidence Based Practice", "Modellen-en Theorieën" en "Communicatieve Vaardigheden".

Tot slot, werd Walentina op 1 januari 2007 Departementshoofd van het Departement Gezondheidszorg en Lerarenopleiding, aan de Erasmushogeschool Brussel.

